

บทคัดย่อ

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ในปัจจุบันนั้นจำเป็นต้องพิจารณาแรงกดดันจากภายนอกในเรื่องของการปลดปล่อยมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของตนเอง รวมทั้งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด สถานการณ์นี้นำไปสู่การดำเนินงานตามแนวทางของ “กรีนโลจิสติกส์” ซึ่งก็คือการผลานเป้าหมายทางด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปในกลยุทธ์การดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ แนวคิดด้านกรีนโลจิสติกส์นี้ได้รับความสนใจจากนักวิชาการและผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมในต่างประเทศมาหลายปีแล้ว อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศไทยนั้น แนวคิดด้านกรีนโลจิสติกส์ยังไม่ได้ได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการในการนำไปปฏิบัติจริงอย่างแพร่หลาย งานวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านกรีนโลจิสติกส์ในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อ ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อการริเริ่มดำเนินงานด้านกรีนโลจิสติกส์ของผู้ให้บริการขนส่งในประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาว่ากิจกรรมกรีนโลจิสติกส์ประเภทใดที่ส่งผลทางบวกต่อเป้าหมายหลักขององค์กร 2 ด้าน ได้แก่ การลดต้นทุนและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยจะทำการจัดลำดับของกิจกรรมต่างๆตามเป้าหมายขององค์กรทั้ง 2 ด้านที่กล่าวมา และ (3) เพื่อพัฒนารอบการทำงานและรูปแบบการประเมินสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรผู้ให้บริการขนส่งในประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถติดตามสมรรถนะการดำเนินงานด้านกรีนโลจิสติกส์ของตนเองได้อย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน งานวิจัยนี้อาศัยการศึกษารายกรณีและการสำรวจด้วยแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ผลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรผู้ให้บริการขนส่งในประเทศไทยในการกำหนดนโยบายทางด้านสิ่งแวดล้อมและกระตุ้นให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญของการขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดการประเมินผลการทำงานและการปรับปรุงสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการในระยะยาวได้

คำหลัก : กรีนโลจิสติกส์; การขนส่งแบบกรีน; โลจิสติกส์แบบยั่งยืน; การประเมินสมรรถนะด้านโลจิสติกส์; การประเมินสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อม

Abstract

Logistics industry is currently under pressures to consider issues of environmental impact generated by their operations as well as the energy scarcity which is associated with the increase of their operating cost. Accordingly, the term 'green logistics', which is an integration of environmental goals into traditional logistics operations, has been introduced to both academic research and industrial practices. So far, several aspects of green logistics management have been investigated in many specific countries or regions. In Thailand, unfortunately, the studies about green logistics practices are still limited and lack consideration from logistics practitioners. This study therefore expects to promote the consideration of green innovation within the Thai logistics industry through following three research objectives. Firstly, it aims to explore significant factors influencing the implementation of green logistics activities within Thai logistics service providers. Secondly, while there are several activities a company can conduct to respond to the principle of green logistics, this study aims to investigate the ranking orders among these activities according to their contributions to corporate cost reduction and environmental protection, which are the two main goals of green logistics initiatives. The last objective focuses on the assessment of green logistics performance which is fundamental to a continuous improvement. While a standard framework for green logistics performance assessment is still a gap in the academic literature, this study aims to develop a framework which enables practitioners to track their environmental performance and conduct a performance comparison in a standardised manner. This study is based upon empirical research methods (case studies and a questionnaire-based survey). The findings would yield significant benefits to logistics companies to initiate green logistics policies and raise their awareness to be proactive by conducting the assessment and improvement. Once Thai logistics service providers take environmental issues into account, this will enable them to be in the best position to deal with potential changes and requirements and to avoid losing their competitive abilities in the future.

Keywords : green logistics; green transportation; sustainable logistics; logistics performance assessment; environmental performance assessment